

Felnőtteink

Három levél légipóstalevélpapíron, Kairóból, egy borítékban.

Megkeresem. Éjfél felé jár.

Olvasnám, de a gépírás halvány, a túloldal átüt, töredékek...

Muszáj megvárni a nappali fényt.

Reggel elhatározom, hogy legépelem.

Felolvasom magamban. Kitárul a világ, szűkül a tér.

*

Kairó, 1963. május 22.

Drága Julikám!

Nagy izgalommal olvastam a rendezvényről szóló beszámolót. A műsort nagyon jónak

találom. A Bartók Concerto zenekarra nagyszerű lesz! Még csak egyet: azon a tiz-

tizenkét lányon kívül, akik aktivan részt vesznek a műsorban, plakátrajzolásban stb.

stb., vonjátok be az osztály passzívabb tagjait is, pl. teremszerzésbe, takarításba,

dekorálásba, esetleges ruhatári ügyekbe. Minthogy az egész osztály ragaszkodik a

rendezvényhez, érezze is úgy mindenki, hogy nemcsak névlegesen, hanem valóságosan

is minden III. A-s ügyéről van szó. Amit pedig a nehézségekről írsz: ugy rémlik, mintha mindezt már átéltem volna. Az a bizonyos déjà vu-dolog! Valóban nem hiszem, hogy másként, mint a megkötött kompromisszum alapján, engedélyezték volna ezt az irodalmi délutánt. Legyetek nagyon kedvesek és rendesek a kiránduláson – egyébként nem tudom, hogy végül is hová mentek – ne nehezítsétek Erzsi néni dolgát. Higgyétek el, nem könnyű gimnazista nagylánynak lenni – de felnőttek sem!

Különösen, ha az ember már fáradékonyabb, nem egészen egészséges, akkor nehéz ám megállnia a helyét 30-40 jószemű, kegyetlen leány előtt. A fiatalság ugyanis kegyetlen a maga tárgyilagosságnak vélt, de valójában a lázadás, a kitörés fütötte kritikájában, akár szülőkről, akár nevelőkről van szó, vagyis olyanokról, akik bizonyos gátakat állítanak, határokat szabnak. Az ilyen kritizáló kegyetlenség azonban inkább még bakfis-kamaszdolog - a felnőtté váló ember egyre inkább kezdi megérteni a másikat – erről irt olyan szépen a másik Juli utolsó levelében. Vidor Zsuzsa néni híres történetét nem tudom, ismeritek-e? Egy rokoni család vendégeket várt vacsora utánra. Az akkor 7-8 éves kislány mindenáron enni szeretett volna a vendég-tortából, de természetesen azt nem lehetett előre felvágni. Abba sem nyugodott bele, hogy majd másnap kap a maradékból. Jól van – mondta, ne adjatok a tortából, de ti ugyanis előbb fogtok meghalni. Ez a legtisztább gyerek-kegyetlenség ugyanakkor világosan megmutatja azt is, mivel vagytok előnyben – előttetek az idő. A lehetőségek, mindazok a tényezők, amelyek már többnyire fogyóban, elkopóban vannak felnőtteiteknél...

*

Melyik szó, vagy mondat, vagy egyszerűen csak a Mária néni egyéniségét megvilágító pedagógiai erosz teszi, hogy hirtelen hallom is a hangját, érzem is a várakozást a legfontosabbra, a válaszára?

A felnőttek immár mi vagyunk, fogyó idővel, a Tiéd pedig elfogyott, Mária néni. A levelek abból az időből valók, amikor Kairóban éltél, de a hosszú magánhangzót nem ismerő írógéppel hűségesen tartottad a kapcsolatot kedves diákjaiddal. Az akkori diáknak pedig Te voltál a nagy tanár-élménye. Mi teszi a nagy tanárt? Bölcsesség, tapintat, minden alkalom megragadása a tanításra és nevelésre, liberalizmus, szeretet. Mindaz, ami kitetszik Mária néni leveleiből.

*

Kairó, 1963. aug. 30.

... Ne feledd el, Julikám, hogy minden embernek szüksége van arra, hogy kiválóan tartsák, a legjobbnak. A szerelemben is lényeges motívum, hogy azt a nőt vagy férfit a párja a legkivánatosabbnak tartsa, akkor is, ha nem Sophia Loren vagy Lollobrigida.

Azt hiszem a családi nevelés azért nem pótolható az intézetivel, mert a gyerekek éreznie kell, hogy ő a legfontosabb valakinek a számára, amit természetesen a legkiválóbb intézet sem adhat meg. A barátság is valami olyan intimitáson nyugszik, hogy mi vagyunk a sok-sok lehetőség közül az egymásnak legmegfelelőbbek, tehát egymás számára a legfontosabbak bizonyos szempontból...

... Az osztálynak sok-sok szeretettel kívánok minden jót erre az utolsó és nehéz tanévre: irtam Nektek egy kis üdvözlő lapot az iskolába, a Trefort utcába. Bárhol is lesz

az építkezés miatt a tanítás, a posta remélhetőleg továbbítja majd a lapot. Számoljatok be legközelebb az évkezdésről és arról is, hol és hogyan folyik a tanítás! A régi szeretettel sokszor csókol: Mária néni.

*

Én is a régi szeretettel búcsúzom Tőled, Mária néni.

